Nomerot sen 10 mynge.

Byxii oronuudai proletaarinar, negedegtii.

Buriaad-Mongol ҮNEN

BK(b)P-iin Buriaad-Mongol Obkoomoi ba BMASSR-ei Verxoovno Soveedei Preziidiymei oorgan.

№ 204 (2538)
1938 onoi
SENTIAABRI
2
PIAATNICA

15-daxi zilee garna
ULAAN-YDE goorod
BMASSR

MYNӨӨDEREI NOOMERTO:

EXIN NIUUR

Kolxoozno azabaidalai bata zakoon.

24-dexi ulasxoorondiin edirşyydei yderte zoriuulagdahan, komsomooloi CK-ai loozonguud.

Lyşçeeni xelgiin ba namarai paar xaxalalgiin plaaniiji dyyrgexe.

XOJORDOXI NIUUR

Zun amarhanai hyyleer, xyyged xyriyyn doriuunuud zaniaatiaa exilbe.

Unşagşadai bişegyyd.

Respyyblike dotor.

Zavoodoi polekliinike.

Kolxoozno azabaidalai bata zakoon

...lioonno maassa kolxoozni-...ai azaljabuulganь xydee ...i arteeliiin ustaavaar xy-...den jabuulagdana. Ene ...mşagta dokymeent bolbol ...r Staalintai, paarti ba ...ittelьstviin xytelberileg-...el xamta, kolxoozno de-...iiin erxim xynyydeer zo-...gdohon jym. Kolxoozno ...uulaltiin ba xydee azaliiji ...liis johoor şinedxen bai-...giin tylee temeselei baja-...gegşiin oopedonь ene ustaav ...ungluulan negedxegdehen ...a.Byxii kolxoozuudiiji bolь-...gi johonoi bolgoxo, bygede ...oozniguudiiji şanga şadal-...bolgoxo gehen, nyxer Staa-...i loozongiiji bejelyylgiin ...r, ustaavai yndehe huuri ...e aixabtar jixe amzalta-...i tuilagdahan baina.

...ommuniis paartiiin ba so-...i praviitelьstviin zyghee ...ydeer, zeerieer, maşiina-...daar yrgelze tuhalamza ...ihenei aşa tuhaar, kolxoo-...i bolbol xydee azal deere ...oodstvolxo xysen boloo. ...veed tariaaşan bolbol kol-...no baiguulaltiin halbaral-...ba urgaza baigaa xyse şa-...jinь xydee azalai ustaaviiji ...erilgyi bejelyyleigetei zy-...xolbozo jabuulna. Kol-...no azabaidalai ene bata ...oniiji jamaraarşji, bişiixa-...şji haanь, xazagairuulxa ...daliiji teseşegyi baina, ...anь tus ustaaviiji ebdexe ...dai xadaa, xydee azalai ar-...iiji dotorhoonь hyidxexe ...dai bolxo tula, ene xadaa, ...dai daisadta tuhatai bolxo ...na.

...rockiis - buxaarinska zoli-...d bolbol arteeliiin ustaa-...i xazagairuulxa ba kolxoo-...dai organizacioonno-aza-...i xeregiiji tahalaxa geze ali ...xoor oroldodog baigaa. ...ygeer, daisa-... staavka buta soxigdozo, ...nei hedelgenyyd eliryyleg-...en baina.

...Kolxoozuudiiji byxezyylgiin ...xiyyr bolbol kolxoozno ...assiin yrgen gegşiin ini-...tiviiji ba samodeejatelьnos-...ji maksimaalьnaar delgeryyl-...jabadalda baina. Arteeliiin ...doto halbaralta bolbol xaana ...tiin suglaanai roolь bagad-...daagyib, xaana suglaan ...bol kolxoozno azabaidalai ...aliin şuxala asuudalnuudiiji ...xeeree şiidxeneb, tende ...agdaxa baina.

...Hebeşji, xydee azalai arte-...ji jamar nege kanceliaartal ...aar yzeze, tereeniiji kol-...zniguudai tolgoi deegyyr ...d xytelze bolxo jym geze ...odog xytelberilegşed yşee ...dag baina. Tedener eehe-...gee duraar, suglaanai voo-...i toodo abalsangyi, kolxoo-...dai tyryylegşeneriiji iişe ...nь xajadag baina.

...Kolxoozdotoroi demokratiiji ...agairuulga bolbol kolxoozni-...dai intereesiiji ...egseexegyi jabadal myn bol-... Viinnicke ooblastьda ene ...i exin kvartaal soo, 22 ...oonuudta ustaaviiji xazagai-...lihan, 823 uşar registraa-...agdahan baina. Myn ende ...eliiin myngiiji zakoongyi-...r gargaşalaza, eneegeeree ...ita yderei yne sengiiji ba-...kahan, kolxoozno xogşol ...riiji uşargyi zonxilon zaxi-...a g. m. jabadalnuud garhan ...igaa.

...Ede byxen deerehee, revi-...onno komiissa tuxai asuu-...i tusagaar tabigdana. Revi-...onno komiissanь zilei hyylde ...vleeniiingee otçood tuşaa, ...maalьna zakliyçeeni xelgeer ...aarladag, tiime kolxoozoi xe-...genь busaidanxai baidag. Re-...oonno komiissanuud eehe-...ingee xydelmerinyydiiji by-... zil soo jabuulxa johotoi. ...ne uridşalgiin hanuulga bol-...d Sovnarkoomoor ba BK (b) ...iin CK-aar xegdehen ba ...eenhee byxii partiiina ba ...veed oorganuud zoxixo vii-...d xexe johotoi.

...Kolxozniguudai intereesiiji ... erxenyydiiji xamagaalaza, ...arti ba praviitelьstvo bolbol ...e onoi apreeliiin 19-nei yder, ...lxoozuudhaa kolxoozniguu-...diiji gargaxiiji xorimzoloxo tuxai, kolxoozuudta doxoodiiji buruugaar xubaadag tuxai, ymseten tuşaa nalooguud ba bişe ujalganuud tuxai togtool abaa hen.

Myn, Sojuuzai Sovnarkoom ba BK (b) P-iin CK bolbol ene onoi nojaabriiin negenhee xozom bişe, „kolxoozuudhaa gargagdagşad bygediin apeliaaciiji xaraza yzexe, xegdehen alduunuudiiji ba gargagdagşadta zoxidgyigeer xandadag jabadaliiji, tus xeregiiji xaran yzelge sooguur erid usadxaxa“ geze raigyisedkoomuudiiji, paartiiin raikoomuudtainь xamta ujalgalahan baigaa.

Kolxoozuudhaa gargagdagşadai apeliaacanuudiiji xaraza yzelge—jixe politiiçeske udxaşanartai xereg myn. Tiin, xaana partiiina organizaacanuud eneeniiji oilgohon bainab, tende apeliaacanuud sag soogoo xaragdaza yzegdehen ba buruugaar gargagdagşad kolxoozuudai çleengyydei erxede bodxoogdohon baixa jym. Zişeelxede, Noovosibiirske ooblastiiin, Edviinske raioondo niutagai organizaacanuud xadaa, xehen alduugaa zahaxa tuxai ynexeeree oroldohon deereheenь, byxii apeliaacanuudiinь xaraza yzegdehen ba raioon soonь 100 xyn kolxoozdoo heergee abtahan baina.

Xedii tiime bolboşji, xede xeden xizaarnuud ba ooblastьnuudta kolxoozniguudta sedxilgyi-biyrokratiiçeskaar xandalga yşee ygeixegdeedyi ba arteelьnyydhee oguulьnaar gargadag vreedne praaktika yşee balhaar baina.

Rostoovsko ooblastiiin, Martiinovska raioonoi „Kiaasna Partizaan“ kolxoozdo pravleeni bolbol nyxed Berestoov ba Starazkoova gegşediiji, Berestoov xadaa ustaav xazagairuulba geze ba Starazkoova xadaa poboçno zaarobotkada oşoo geze yndehe olood, xamtiin suglaanai zybşeelgyigeer kolxoozhoo gargahan baina. Saalьska raioonoi, Pyyşkinei neremzete kolxoozdo Mariii Saabşenko gegşiiji, brigadiirtajaa arsaldaba geed, kolxoozhoo gargazarxihan baixa jym.

Saaşaa, „Praavda“ bolbol ene tyryy bişeg soogoo, Krasnojaarska xizaar soo, kolxoozno azabaidalai staalinska ustaaviiji bydyyligeer xazagairuulhan faaktnuud tuxai bişene.

—Krasnojaarska xizaarai, Ilaanska ba Balaxtiinska raioonuudai kolxoozuudta pooliiin xydelmerinyydte ymseteniiji xyleheer abza, tedenerte aixabtar jixe xylehe tyledeg baina gebel, ende neliieed olon ymseten xadaa, kolxoozniguudhaa ylyy jixe olzo olohon baixa jym.

Iime, ynendee kolxoozdo xarşa praaktika bolbol togtuurigyi zarim kolxoozniguudta otricaatelьna nyleetei baihan tuxainь xelehenei xereg baina aal. Kolxoozniguudai erxenyydiiji narin saxixa tuxai, Krasnojaarskiin organizaacanuudai anxaradaggyi baixanь jixe gaixaltai baina.

Myn sydeebne - myrdelgiin oorganuudai zorilgiiji şuxala temdeglexe xeregtei, jyyb gexede, tedener xydee azalai arteeliiin ustaaviiji xazagairuulhan gemteniiji ygoloovno xariuusalgada olonxi uşarta xabaaduuldaggyi baina.

Paarti ba praviitelьstvo bolbol kolxoozno azabaidalai ton deede zakooniiji xendeşji xazagairuulgaxagyi ba gazaaşaluulgaxagyi baina.

Mynee, xydee azalai zilei dyyrxe bolhon yjede, kolxoozniguudai hanal bodoliinь xuriaalgiiji amzaltatai dyyrgexe jabadalda xanduulagdahan baixa yjede, partiiina ba soveed organizaacanuud bolbol ustaavai udxaşanariiji xezeeneixiheeşji ylyy deere yrgexe, tus ustaaviiji alibaa ebdehen jabadaliiji xeheexe, eneenei tula, gyrenei apparaadai xamag xyse ba şadaliiji xereglexe ujalgatai.

(„Praavdiin“ tyryy bişeghee)

24-dexi ulasxoorondiin edirşyydei yderte zoriuulagdahan, komsomooloi CK-ai loozonguud

1. 24-dexi ulasxoorondiin edirşyydei yder—imperialiis dain ba faşiizmda esergyy, miirei tylee, socialiizmiin tylee byxii delxein azalşa zaluuşuudai temeselei yder mandag!

2. Aguu jixe Staalinda soveed zaluuşuudhaa xaluun bajar! Manai bagşa ba tanil, araduudai voozdь nyxer Staalin mandag!

3. Komsomoolьcuud ba komsomoolkonuud! „Manai exe—byxesojuuzna kommuniis paartiiin dostoino xybyyd ba basagadanь baigtii“ (Staalin). Bolьşeviigyydei aguu jixe paarti ba Leeninske—Staalinska CK mandag!

4. Kapitaliis oronuudai zaluu proletaarinar, azalşa zaluuşuud! Manai zaluugai yxelte daisanda—faşiizmda esergyy temeselei negedemel froontdo negedegtii!

5. Dotoodiin ba gadaadiin faşiizmda esergyy ispaanska aradai temesel—byxii tyryy ba progresiivne xyn tyreltenei bygediin xereg myn. Өөriingee bejee daanxain ba sylеegei tylee temesegşe, geroiiçeske ispaanska aradta bajar xyrigeje!

6. Japoonsko tyrimxeilegşedte esergyy temeseze baigaa, xitad arad mandag! Xitadai kommuniis paarti ba zaluuşuudai kommuniis sojuuz mandag!

7. Germaaniiin revoliyciioonno proletaarinarta bolьşeviig bajar xyrigeje! Germaaniiin geroiiçeske kommuniis paarti mandag! Nyxer Teelьman mandag!

8. Faşiistnuud bolbol delxein şine dainiiji ba SSSR-te dobtolgiiji beledxeze baina. Byxii delxein bymbersegei zaluu yjeted! Miirei tylee ba dainai ajuulda esergyy temesegtii.! Ulasxoorondiin proletariaadai esege oron—Soveed Sojuuziiji xamagaalagtii.! Soveedske miirne poliitiko mandag!

9. „Bidener miirei tylee bainabdi, miirei xeregiiji xamagaalanabdi. Gebes, bidener zanaltahaa aidaggyi ba dain sereg yysxegşedei soxiltodo soxiltoor xariuusaxaar belemdi“ (Staalin).

10. „Socialiis esege oroniiji xamagaalalga, tereenei xysenşadal, enxe zargalta baidal ba aldar soliiji bexizyylge—ene xadaa, BLKZS-ai geşyynei ton ariuun ujalga myn“. (Komsomooloi prograamma).

11. Esege oronoo xamagaalalga bolbol SSSR-ei grazdaniiin byriiin sviaşçeenne ujalga myn.

12. SSSR-ei araduudai miirne azalai xysete oplood—aguu jixe Oktiaabrьska revoliyyciin ilaltanuudai ynen saxiuul — manai tyrel, ilagdaşagyi Ulaan Aarmi mandag! Soveed Sojuuzai maarşal, oborooniin bulad narkoom nyxer Voroşiilov mandag!

13. Delxein aviacioonno rekoordnuudiiji tuilagşa, soveed lioodçiguud, manai oronoi omog sookolnuud mandag!

14. Socialiizmiin oronoi xiorxo çasovoinuud, bojeecyyd pograniiçniguudta xaluun bajar!

15. Manai éxe oronoi dalain xilenyydei naidabarita oxraana—SSSR-ei Uhan Seregei Flood mandag!

16. Dain, faşiizm ba kapitaliizmda esergyy temeselei organizaator ba xytelberilegşe—kommuniis internacioonaal mandag! Kommuniizm mandag!

17. Kapitaliis oronuudai revoliycioonno zaluuşuudta bajar xyrigeje! Zaluuşuudai kommuniis internacionaal mandag!

18. „Internacionaliizmiin yzel xezee byxende komsomooldo badaran baixanь şuxala“ (Staalin). Manai oronoi azalşa zaluuşuudiiji byxii delxein azalşadai aguu jixe axadyygiin yzeleer xymyyzyylje!

19. Aradai daisad, trockiis - buxaarinska şpioonguud, terroriistnuud ba diversaantnuud—faşiizmiin ageentnyydiiji ygiixeje! Exe oronoi izmeennigyydte yxel!

20. Faşiizmda esergyy zorimgoi temeselşe, komenteerniin aldarta rylivoi nyxer Dimiitrov mandag!

21. Soveed zasagiiji toiruulan, byxii azalşa zaluuşuudiiji bexieer zagsaaja! Soveed praviitelьstvo ba tereenei aldarta xytelberilegşe nyxer Moolotov mandag!

22. Soveed zaluuşuud—amaraxa erxe, erdem huraxa erxe ba azal xexe erxe olohon, delxei deerexi gansa le zaluuşuud myn. Zol zargalta edir zaluugai tylee, nyxer Staalinda spasiibo!

23. „Soveed zaluuşuud mandag! (Staalin).

24. Marksiistska—Leeninske teoori—proletariaadai temeselde xursa zebsegenь myn Komsomoolьcuud ba komsomoolkonuud, Maarks—Eengelьs—Leenin—Staalinai aguu jixe ideinyydiiji şudalagtii! Leniniizm mandag!

25. Xydelmerişen-Tariaaşanai Ulaan Aarmiiin şine popolnieeni—prizivnigyydte bajar xyrigeje!

26. Socialiis sorevnovaaniiin tugiiji deere yrgeje! Staxaanóvska xydeleenei dalaisiiji yrgedxeje! Zaluu xydelmerişed ba kolxoozniguud, Leeninske—Staalinska komsomooloi 20 zilei oido zoriuulagdahan, sorevnovaanida orolsogtii!

27. Soveed hurguuliiin huragşad! Nauukiiji şudalagtii. Huralsalai otliiçniguud bologtii!

28. Socialiis exe oronoi aldarta basagad—soveed basagad mandag!

29. „Manai gadaadiin daisadai jamarşji fookysuud ba jamarşji „genetiin uşar“ bideniiji genedxexegyinь tulada, manai byxii aradiiji, seregei dobtolgiin ajuulai urda mobilizacioonno belen baidalda bailgaxa şuxala!...“ (Staalin).

30. Soveed Sojuuzai zaluuşuud! Leeninske—Staalinska komsomooloi 20 zilei aldarta oiji, exe—orondoo beleg beledxelteigeer, exe oronoi tuhada şine ilaltanuudtaigaar, dostoino ugtaja!

31. Eregtei ba emegtei zaluu kolxoozniguud! zil byri 7-8 milliaard pyyd tariaa urguulan abxiin tylee temesegtii! Malazalai deede produgtiivnostiiin tylee!

32. Manai exé oronoi bejee daanxai baidaliiji ba sylеeji bolьşeviig paartiiin xytelberi doro tuilahan, soveed aradai moraalьna ba poliitiiçeske negedel mandag!

33. Bolьşeviizmiin istoori—zaluu pokoleenide temesel ba azabaidalai erxim hurguuli myn. Komsomoolьcuud, zaluu azalşad, Leenin—Staalinai paartiiin istooriiji şudalagtii!

(Tygesxelenь 2-doxi niuurta)

Ulaan-Yde goorodoi №2 hurguulida, ene zilde 1200 xyyged hurxa baina. ZURAG DEERE: xyyged hurguulidaa oşozo jabana. (A. Çernoovoi foto).

V. MAMIILOV—BMASSR-ei Narkomzeemei agranoom

Lyşçeeni xelgiin ba namarai paar xaxalalgiin plaaniiji dyyrgexe

Jarovoi tariaa tarixa gazariiji eldelgiin gol arganuudai negenь xadaa, namarai paar xaxalalga bolno. Akadeemig V. K. Vilьjaams xadaa, „gazariiji namar xaxalalga bolbol, xooro xoorondoo tahalaşagyi xolbootoi xojor janzaar—zniivede lyşçeeni xelge (gyixen xaxalalga) ba hyyleerenь gynzegii xaxalalgaar jabuulagdadag“ geze, ton zyb toolono.

Gol tariaan azaltai respyyblikenyyd, xizaarnuud ba Soveed Sojuuzai centraalьna çaastiiin ooblastьnuudta (Saraatovska, Voroonezsko, Goorьkovsko ooblastьnuud, Krasnodaarska xizaar, Kriimske ba Başkiirske ASSR g. m.) namarai paar xaxalalga xadaa, mynee yjede, jarovoi tariaa tarixa gazariiji eldelgiin gol arga myn boloo. Ede respyyblikenyyd ba ooblastьnuudta jarovoi tariaanai 80-90 proceentenь namar xaxalagdahan gazarta tarigdadag.

Manai Buriaad-Mongoldo namarai paar xaxalalga ton aaliaar delgerene. Partiiina, soveed ba gazartariaalangai oorganuudta şurgahan, aradai daisad, byrzyaazna-nacionaliistnuud xadaa, eneenei talaar xydee azaxiida baga bişe xoro xehen baina.

Namarai paar xaxalalgiin togtoogdohon plaanguud zil byri dyyrgegdedeggyi ba zniivede lyşçeeni xelge ene zil xyrter oroidoo jabuulagdaagyi. Namarai xaxalalgiin agrotexniiçeske erxim hain bolzornuud tahaldadag baigaa. Namarai paar xaxalalga jixe oroitozo jabuulagdadag ba iimehee, zarimdaa hain rezylьtaad gardaggyi hen. Myn tereşelen, xabar xaxalagdahan paarhaa namarai paarai hain baihan tuxai maassova-oilgomziin xydelmeri ba agrotexniiçeske propagaanda kolxoozniguudai dunda, muusa jabuulagdahan uşar xadaa, namarai paar xaxalalgiiji delgeryylxegyin tylee aradai daisadai temesel jabuulxadanь ysloovi bii bolgodog baigaa.

Xabarai xaxalalgahaa namarai xaxalalgiin ylemze udxaşanartainь Jyyb gexede: 1). Namarai xaxalalga bolbol xabarai tarilgiin gol tyleg yjede xydelmeriiin ba unaagai xysiiji xyngedxene, jarovoi tarilgiiji byri erteba agrotexniiçeske bogonixon bolzorto dyyrgexe argabaidal olgono, eneegeeree jarovoi tariaanai urgasiiji deeşelyylxe ysloovi bii bolgodog. Ene xadaa, manai respyyblikede, xura boroogoor jixe elbeg bişe gazarta ilangajaa şuxala baina. Iime deerehee, manai ende xabarai şiigei tylee temesel xadaa, tusagaar jixe udxaşanartai baidag, ene bolbol tarilgaa bogonixon bolzorto ba erte dyyrgexede tuhalaxa baina. Jyyndeb gexede, urgamalnuud, xabarai şiigiiji maksimaalьnaar xeregleze yrdine.

2). Tariaa xuriaalgiin dyyremseer, tyryyşiin lyşçeeni xeed, namar erxilegdehen xaxalalga xadaa burtag ybehediiji usadxadag ba xoroto nasekoomonuudtai temesexe arganuudai erximiinь myn. Namar xaxalagdaagyi zniive deere zil byri xoroto nasekoomonuud, tedenei yndeged ba liçiinkenyyd ton oloor yledeg baina. Ede xorotontoi temesexe erxim meetod xadaa—tyryyşiin lyşçeeni jabuulaad, namarai gynzegii xaxalalga bolno. Xaxalalgiin yjede vrediitelьnyydei zarimiinь xadaa gynzegii şoroi doro bulagdaad, tendehee garxa argagyi deerehee, yxedeg baina.

3). Namar xaxalagdahan paar xadaa, xuriaalgiin hyylde xaxalagdaagyi gazarhaa, şiig noitiiji haisa şingeedeg, sugluuldag ba xadagaldag baina.

4). Namarai xaxalalgiiji byri erte jabuulxada, zniiviin ylegdelnyyd, soloomiin eşinyyd, myn tereşelen burtag ybehenyyd ymxireze yxedeg baina.

Namarai paar eldelge: namarai paar xaxalalga xadaa, xojor janzaar—zniivede lyşçeeni xelge ba lyşçeeniiiji jabuulhanai hyylde 15-20 xonood, gynzegii xaxalalga xegdedeg tuxai deere zaagdahan baina. Zniiviiji lyşçeenidelge xadaa, morin ba traaktorna speciaalьna lyşçiilьnigyyd gy, ali olon lemeextei plyygeer, byynkereer 5-8 santimeetr gynzegiiteigeer xaxalagdadag Byxe yndehetei burtag ybehegyi (xiaag, ostreec) gazarta lyşçeeni xexedee diiskovo zebsegyydiiji (şiniiciin plyygyyd) xeregleze bolno.

Pooli deerehee tariaagaa xuriaaza abamsaaraa, tus tus

(Tygesxelenь 2-doxi niuurta)

24-dexi ulasxoorondiin edirşyydei yderte zoriuulhan, komsomooloi CK-ai loozonguud

(TYGESXEL)

34. Gadaadiin razveedkanuudai baruunai-trockiis xylehenşedei vrediitelьstviin xoişolongiiji aradai azaxiin byxii ootraslinuudta xysed usadxaja! SSSR-iiji socializmiin, dabagdaşagyi kreepostь bolgoj!

35. Samokriitike—kaadranuudiiji bolьşeviig johoor xymyyzyylgiin yndehe huuri myn. Leeninske komsomool dotor samokrittikiiji yrgeneer delgeryylje!

36. Azahuudal xadaa politikohoo tahalaşagyi. Komsomoolьciin moraalьna seber baixa jabadal—politiiçeske zabxairalgahaa naidabaritai garaanti myn!

37. Staalinska Konstituuca—ilahan socializmiin ba bododto demokratiizmiin Konstituuca mandag!

38. Xynde indyystri ba traansportiin aldarta xytelberilegşe— L. M. Kaganooviçida komsomoolьsko xaluun bajar xyrigeje!

39. Aradai daisadtai erid temesegşe, Staalinska narkoom N. I. Jezoovto komsomoolьsko xaluun bajar xyrigeje! Revoliyyciin ynen saxiuul—NKVD mandag!

40. Soveed xyyged mandag! Manai xyygediiji yşee byri jixe oroldolgo ba inaglalgaar xyrieeleje!

41. Komsomoolьcuud ba komsomoolkonuud!.. Bolьşeviizmde huragtii, guibagşadiiji uragşanь xytelegtii. Bagaar şaşagtii, jixeer xydelmerilegtii — taanarai xeregtnai bytexel baixa" (Staalin).

42. Komsomoolьcuud ba komsomoolkonuud, Soveed Sojuuzai zaluuşuudi! Aguu jixe bolьşeviig paartiiiji toiron, nigtaar zagşaje! Maarks—Engelьs—Leenin—Staalinai ilagdaşagyi tug mandag! Oohediingee byxii xysiiji, manai zaluugai byxii dyliiji kommunizmiin aguu jixe xeregte ygeje!

43. Soveed aradai xoroto daisad bolbol Ulaan Aarmiiin xyseşadaliiji hyidxexiiji hedehen baina. Ulaan Aarmiiin zaluu bojeecyyd! Daisadai aaşada xariuu bolgon, seregei ba politiiçeske beledxelee deeşelyyleje!

44. Cerkoovniguud, sektaantnuud bolbol zaluuşuud ba xyygedei soznaaniiiji şazanai xoroor otraviidlexiiji hedene. Mrakobeesyydei xoroto, hyidxelei xydelmeride erid soxilto ygeje! Antireligioozno propagaandiiji yrgeneer delgeryyleje!

45. Revoliyciioonno heremzee şangadxaja! Manai dunda politiiçeske bespeeçnostiiiji esesleje!

46. Trockiis - buxaarinska izmeennigyyd bolbol soveed aradai ba manai zaluuşuudai bajasxalanta, xangagdamal azabaidaliiji buliaaxa hanaatai baigaa. Socialiis exe oronoi predaatelьnuudta—aradai daisadta jamarş gamxaira baixagyi!

Komsomooloi CK.

Osoaviaxiimai xydelmeriiiji haizaruulxa

„Bidener bolbol kapitaliis xyrieelelge soo bainabdi", —geze nyxer Staalinai xelehen ygiiji martaza bolxogyi. Soveedska grazdaniiin byxen xadaa, daisadta xariuu ygexeer belen, vojeenne teexniketei tanil baixa ujalgatai. Osoaviaxiimai ba biseş sportiivne organizaacanuudai xydelmeriiiji hainaar emxidxeze, azalşan maassiiji vojeenno xeregtei tanilsuulxa şuxala. Gebeş, zarim aimagai Osoaviaxiimai organizaacanuud xadaa, ton xangaltagyigeer xydelmerilene.

Zişeelxede, Xoriiin aimagai Osoaviaxiimai organizaaca (xytelberilegşediiriь Mixailov ba Xazazaajev) bolbol kolxoozuudai dergedexi exin organizaacanuudaigaa xydelmeriiiji şineer tabiaagyi baina. Zarim organizaacanuudanь zaniaati xeze, znaçkiistnuudiiji olon bolgoxo jabadaliiji oroidoo emxidxenegyi gexede alduu bolxogyi baina.

Gansaxan le, Aşangiin somonoi xojor kolxoozuudai dergedexi Osoaviaxiimske organizaacanuudai xydelmerinь urda zilnyydeixihee hainaar jabuulagdaza, xede xeden znaçkiistnuudtai bolhon baina.

Uşar iimede, byxii aimaguudai ba Xoriiinş aimagai Osoaviaxiimske organizaaciin xytelberilegşed, oohediingee xydelmeriiiji şineer tabiza, huralsaliiji emxidxeze, znaçkiistnuudiiji oloşoruulxa ujalgatai.

Dam. Zam.
G.D.

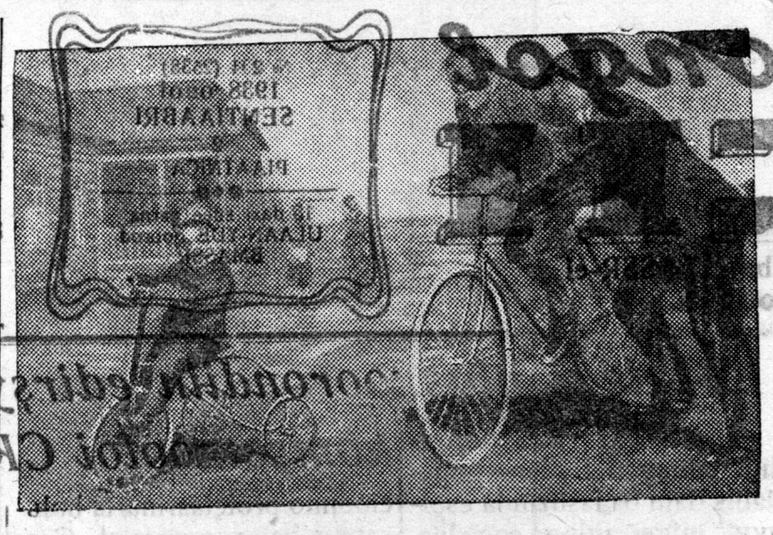

„Byle dotoroi sorevnovaani" gehen teemede. Xydooznig Aarzikovoi zurahan kartiiina.

Zun amarahanaigaa hyyleer, xyyged xyxiyyn doriuunuud, zaniaatiaa exilbe

Spasiibo, nyxer Staalin!

Bi, Ulaan -Ydiin, Bliyyxirei neremzete hurguulida huradag bi. Abamni tymer zamai traansportda xydelmerilededeg deereheenь, mynee zunai amaraltajaa tymer zamai hurguulinuudai huragşadtai xamta, laagerьta baiza yngergeeb.

Ijyyliiin 30-da, tymer zamaixidai Byxesojuuzna hain yder baihan, ene yderte tymer zamai xydelmerişedtei xamta hain yderleebdi.

Bidener, laageriiin naçaalьnig Saaşa Zaikintai xamta, aavgustiin 15-da paxood xeze, hamar tyyxee garhan bainabdi. Ene paxoodto jabalga bolbol ilangajaa namda jixe honirxogdoxo baihan. Jyyb gexede, hamarai jamar gazarta, xaişan geze urgadagiinь mededeg boloob. Tiigeed, bidener tendehee borboosxoi tyygeed le xyxiyyn sogtoi jabaza, laagerьtaa busaza jirehen bainabdi.

Jyrenь mynee zunai amaraltiiji ton hainaar yngergegdee. Ene zilde hainaar huralsaza yngergexe zorilgo minii urda baina.

Zoltoi ba bajartai xyygedei tylee spasiibo, Nyxer Staalin!

Ulaan-Ydiin № 4 hurguuliiin huragşa
A. D. RIIBIN.

„Otliiçno" segnelte abxab

Bi bolbol yngerhen huralsalai zilei eseste „hain" gehen segneltetei baigaab. Tiigeed, hurguulinuudai zunai amaralta bolzo, tabigdaxataigaa xamta pytioovko abza, pioneerei laagerьta oşoo hem.

Laagerь deere jixe hainaar baigaabdi. Edixe xool hain, eldeb naadanaar naadaza, bulta nege xyn mete jabadag baigaabdi. Gadana, laagerь deeremnai biblioteeke emxidxegdeze, eldeb honin nomuudiiji unşadag baigaabdi.

Mynee, huralsalaigaa şine zilde, honor, solbon, şine xyseer huralsaza, „otliiçno" gehen segnelte abxab—geze urdaa zorilgo tabinab.

Ulaan-Ydiin tymer zamai №64 hurguuliiin huragşa
L. I. FROLOOVA.

JVS ba PVXO-goi noormo ygeebdi

Bide, mynee zunaigaa amaraltiin yjede laagerьta baixadaa, bygede ebtei ejetei baiza, hainaar amaraabdi. Laagerь deeremnai fydbooloor naadaxa 2 komaanda emxidxegdehen baina. Laagerai neegdexeleer, goorodoi huragşad manai laagerь deere oşozo, bidentei fydbooloor naadahan baigaa. Tiigeed, bidener tedeniiji şyygeebdi.

Tereenhee gadana, laagerь deeremnai JVS ba PVXO-goi kryzooguud emxidxegdeze, edeende noormonuudiiji ygeze, znaçooguudiiji abhan bainabdi. Myn laagerь deeree biliaarda, şatar g.m. eldeb naadanuudiiji emxidxeze, xyxiyyn sengelig, kylьtyyrneer amaraabdi.

№64 hurguuliiin huragşa
V. N. VEETROV.

Unşagşadai bişegyyd

Finaansiin tyleberi proriivte

Gurbadugaar kvaartalda tylegdexe myngenei oruulalga Zakaaminai aimagai Sanagiin somon dotor jixe hula. Ene somon dotor xamta deeree 20254 tyxerig oruulagdaxa johotoi aad, hyylei medeegeer, negeş mynge oruulagdaagyi baixa jym. Aimagai Finotdeelei naidalgata nyx. B. Bablain gedeg, tyleberiin ezedte tusxai xuudahanuudiiinь sag bolzor soonь taraaza ygeegyi deereheenь bolzo, myngenei oru lalta jabuulagdaagyi baina.

Eneen tuxai, tus somonoi s veedei ba kolxoozuudai xyt berilegşed ba partiiin komsomoolьsko organizaa nuudai, olonliite kolxo niguudai dunda poliit-maas va xydelmieri hulaar jabu han deereheenь bolzo, naansiin tyleberi prorii orohon baina.

Telefo

Yrilte xegşe jyynde xeheegdenegyib?

SELENGE. Nojoxon somonoi „Kominteern" kolxoozoi dergedexi selьpoogoi tahagai prodaveec baihan, Badmacereenov gedeg, yngeregşe zilde 3 hariin torşo dotor ene selьpoodo xydelmerilexe zuuraa, 1000 garan tyxerig yrilte xehen baixahaa gadana, ed bydei yne sengiiji yrgeze xudaldaad, tere myngejee baha yberşelhen baixa jym.

Eneen tuxai xeregliiнь sy te ygtehen bolboş, mynee x ter jamarş xemzee abta baina. Yngerhen zilhee xo mynee xyrter xaana da daad xebtee xereg gee Selengiin aimagai aradai sy anxaralaa tabiza, ene xereg darii yzeze, Badmacereeno zoxixo xemzee abxa xereg

Syn

Respyyblike dotor

Kvartiiirna ba areendne tyleberiiin yriiiji usadxalga

BMASSR-ei Sovnarkoom bolbol kvartiiirna ba areendne tyleberiiin yriiiji tyrgen sag soo usadxaxiin zorilgoor, sentiaabriiin 20 xyrter byxii tyleberinyydiiji nexeberilze, yritexe jabadaliiji saaşadaa gargaxagyiji goorodoi sovee dyydte ba aimagai gyisedkoomuudta daalgaxa geze, togtool abba.

Ydeşiin rabfaag

Buriaad-Mongol ASSR-SNK-ai ene onoi apreeli 1-ei togtoomziin yndehe ydeşiin rabfaag bolbol B riaad-Mongol gyrenei p dagogiiçeska instityydei m delde ygtehen baixa tu Pedinstityydei direektor m xer Kaarpovaaji ydeşiin ra faagai byxii kyyrsenyyd stydeentnyydiiji prikaazd ofoormilozo abxiiji sovna koomoi togtooloor daalga dahan baina.

ZAVOODOI POLEKLIINIKE

Ulaan-Ydiin PVZ-oi 2-doxi uçaastog deere barigdaza baigaa polikliinike bolbol ene zilei oktiaabriiin hain yder xyrter dyyrgegdexeer tyxieeregdeze baina. Ene polikliinike xadaa, 127 kabineedtei ba edeen byxendee eldeb, olon janziin emnelgiin tahaguudtai baixa baina. Gebel, uhanai, naranai g. m. emnelgenyyd xegdedeg baixahaa gadana, parovoi ba uhanai baannanuud baixa baina. Ene polikliinike bolbol gansaxan zavoodoigoo xydelmerişediiji obslyyzivelxehee gadana, byxii tymer zamai raieon goorodoi azalşadiiji obslyy belze şadaxa baina. Jyyb ge ide, syydke soogoo 1200 xyn yzeed gargaza şadaxaar raalagdahan baina. Baha polikliinike soo xyygedei sulьtaaea emxidxegdexe na. Tiigeed, ende 45 vra nuud xydelmerilexeer xar lagdaza barigdahan bai Mynee yjede, rentegeene kabineed xydemerileze za laa.

Lyşçeeni xelgiin ba namarai paar xaxalalgiin plaaniiji dyyrgexe

(TYGESXEL)

uçaastoguud deeree xadalgiiji exilhenhee 2-3 xonog xoino, zniivede lyşçeeni jabuulza exilxe xeregtei. Eneenei tulada, zaadkaar xadagdahan uçaastoguud deere buralnuudiiji tabixadaa, xooronduuranь jabaza lyşçeeni xexeer, ton sexe riaadaar tabixa şuxala. Kombainaar xuriaagdaza baigaa uçaastoguud deere kombainiingaa xoinohoo morin tarmuurnuudiiji tabiza, tarmagdahan soloomojoo hyrilelgiin gazarta zeexe xeregtei. Namarai paar xaxalalgiin ertiin bolzornuudiiji yngergexegyin tulada, erte xuriaagdahan uçaastoguudiiji xaxalxa. Zişeelxede, ózim oi roozoi, ertiin ovioosoi, jaçmeenei ba bişe kylьtyyrenyydei tarigdahan gazariiji xaxalxa. Gexetei xamta, xuriaalgiin jabuulagdahanai hyylde egeel bogonixon bolzorto, uçaastoguud deerehee tariaagaa xuriaagaad, 7-8 xonogoi torşodo ene xydelmeriiiji dyyrgexe.

Xuriaalgiin hyylde zniivede lyşçeeni xeze exilexe ba egeel ysoexen ydernyydte dyyrgexe— kolxoozno staxaanovska agroteexnikiin erilte iime baina. Zniivede sag bolzortonь lyşçeeni xelge ba hyyleerenь gynzegii xaxalalga xadaa, pooliiiji burtag ybehenyydhee seberlexiin tylee temesexe arganuudai erximenь bolno. Lyşçeeni jabuulagdahan pooliiiji 15-20 yderei torşodo (burtag ybehenyydei urgaza baixada) xysed gynzegiigeer (namarai paar) zaabol xaxalagdaxa uşartai. Namarai paar xaxalalgiiji gansa lyşçeenieer xizaarlaza jaabaş bolxogyi.

Namarai paar xaxalalga xadaa, imagta koorpusno plyygyydeer (traaktorna ba morin) jabuulagdaxa johotoi. Diiskovo zebsegyyd xadaa, burtag ybehenyydiiji yxyyldeggyi ba gazarai şoroiji urbuuldaggyi, ene uşarhaa, iimenyyd zebsegyyd burtag ybehedyydtei temesexe jabadalda xereglegdeze ogto bolxogyi.

Propaaşna kylьtyyrenyydei (korneplood, kartaavka ba bişed) tarigdahan poolinuudiiji egeel tyryyn tereen deerehee xuriaagdahan urgamalnuudai ylegdelnyydhee (eşe, yndehenei halaa hadarig, gutahan kartaavka ba bişed) seberlexe şuxala. Seberlelgiiji jabuulxadaa, bornoilozo, morin ba gar tarmuurnuudaar tarmaza bolxo. Byxii sugluulagdahan ylegdelnyydee pooliiingoo mizaa deere gargaad, xaxalalgiiji jabuulxa.

Namarai paar xaxalalgiin bolzornuud xadaa, burtag urgamalnuudtai temesexe, şiig noitiiji sugluulxa ba şingeexe, şimetei zyilnyydiiji xadagalaxa jabadalda aixabtar jixe udxaşanartai. Burtag ybehenyydei yrehen xadaa, dulaan yjede gexe gy, ali namarai paarai byri erte xaxalagdaad baixada, urgaza bolxo. Gazarai xyrihenhee, zniiviin ylegdelnyydei yzehenhee, myn tereşelen pooli deere gargagdahan navoozhoo şimetei zyilnyydiiji sugluulalga xadaa, xaxalagdahan gazarai herxeger, noiton ba tende dulaan, agaar jixetei baixada hainaar jabuulagdadag.

Erte ba dulaan yjede namarai paar xaxalalgiiji jabuulxada, hain baixa ba tereen soo bioximiiçeske proceessyyd byri saaşaa jabaxa. Ertiin namarai paar xadaa, hain urgasa ygedeg. Iimiin tulada, namarai paar xaxalalgiiji, şadaxa zergeeree erte, xuriaalgiin dyyremseer gexe gy, ali aavgust ba sentiaabriiin tyryyşiin xaxadta exilxe şuxala.

Gazartariaalangai oorganuudai, aimagai gazartariaalangai tahaguudai, MTS-uudai ba kolxoozuudai xytelberilegşed xadaa, tyryyn lyşçeeni jabuulagdaza, erte xaxalagdahan namarai paar deere erxim hain urgasa urgadag geze oilgoxo johotoi.

Namarai paar xaxalalgiin gynzegiin xemzee jamarnuud ysloovinyydhee duldiidaxab gebel; gazarai xyrihenei tiiphee, burtag urgamalnuudai janzahaa ba jamar kylьtyyre tarigdahan gazar namarai paarta xaxalagdaxa baihanhaa. Namarai paariiji gynzegiigeer xaxalxa xeregtei. Gyixen xaxalalgiiji ogto jabuulxagyi. Manai poolinuudta burtag ybehenyyd ton elbeg ba xydee azaxiin eldeb vrediitelьnyyd oloşorhon jabadal xadaa gyixen xaxalalgiin rezylьtaad myn.

Xiaag elbegtei gazariiji xojor daxin xaxalxa gebel: tyryyşiinxiee—xiaagai yndehenei gol maassahaa 2-3 santimeetr dooguur xaxalza, kylьtivaatoraar ba boronoigoor terenei yndehiiji xirmaza xajaxa ba xojordoxioo— yndehedyydiijinь xysed seberleheneigee hyylde, byri gynzegiigeer xaxalxa.

Arbagar yndehetei olonzilei burtag ybehenyydeer (osoot, vьjyynke ba busad) elbeg gazariiji namarai paarta xaxalxadaa, tyryyn lyşçeeni jabuulza, 18-20 santimeetr gynzegiigeer ba xaxalagdaza baihan gazaraigaa xyrihenei zuzaanai zergeer byri gynzegiigeerşji xaxalxa.

Korneplood ba kartaavka tarigdahan gazariiji byri gynzegiigeer (20-25 santimeetr) xaxalxa xeregtei.

Malai xaşaa xorioon soo, koniuuşni, myn tereşelen pooli deere gargagdahan aad, paar xaxalxada xereglegdeegyi byxii xoxir navooziiji namarai paar xaxalxadaa byrin xereglexe şuxala.

Xaxalhanaigaa hyylde, namarai paariiji 1-2 daxin bornoilxo johotoi. Manai respyyblikiin klimatiiçeske ysloovido, namarai paariiji bornoilongyi ybeldee bailgaxada, oopeduudai medeenei johoor, xabarai paarhaaşji muu urgasa ygedeg baina. Manai respyyblikiin byxii aimaguudta, zarim nege niutaguudhaa bişende, ybelei yjede sahan ton baga ba oroi (nojaabriiin hyyleer, dekaabrьda) orodog baina. Iime uşarhaa, gazarai xyrihen xadaa xedii şineende sahaar xuşagdaagyi xebtene, iigexedee şiigiinь uural bolzo garna. Namarai paariiji namar bornoilolgo xadaa, gazarai xyrihenei deede taliiji herxeelgedeg ba uuraltaxa jabadaliiji baga bolgodog baina.

Namarai paariiji ybelei yjede xaruuhalxadaa, pooli deere saha togtooxo şuxala. Iime tula, sahanai oroxohoo urid, oktiaabrь harada, halxinda yiieegdedeg byxii poolinuud deeree saha togtoolgiin xemzeenyydiiji jabuulxa, jyyndeb gexede, namarai paar xadaa bornoilogdohon baixa johotoi geze, deere zaagdahan baina, zniiviin huurigyi gazarta sahan togtozo şadaxagyi. Saha togtoolgiiji byri erte emxidxexe ba byxeli ybeldee terenee xaruuhalza baixa. Pooli deerexi sahajaa oroidoo xiidxyylxegyi ba xazuudaxi poolinuud deerehee xiidehen sahiiji tere pooli deeree byrin togtooxo şuxala.

Saha togtoolgiin gol arganuud gebel: şçiit tabilga, saha xaxalalga, sahaar xegdehen pliitkenyyd, kirpiise tabilga g. m. Saha togtooxodo, şiig noitiiji nemen sugluulxa, xadagalxa ba gazaraa gynzegiigeer xyrgexegyin ysloovinuud baiguulagdana.

Manai respyyblikiin kolxoozuud xadaa, Staalinska urgasaa xuriaaza exileed baina. Partiiina, soveed ba ilangajaa gazartariaalangai oorganuud ba kolxoozuudai urda ton xariuusalgatai zorilgo—ynder urgasiiji erxim şanartaigaar xuriaaza abxiingaa xazuugaar, myn aixabtar şuxala azaxiin-politiiçeske kampaaniiiji—jirexe zilei urgasiin yndehe hu tabilga gexe gy, ali zniiv lyşçeeni xelge ba nam paar xaxalalgiiji zişeete h naar dyyrgexe zorilgo ta daad baina.

Xuriaalgiin yjiin xedii tylebenь jabaza baihanşji nь, maşiina-traaktorna staa byxen, kolxooz byxen lyşçe xelgiin ba namarai paar x lalgiin plaaniiji erxim şa taigaar egeel bogonixon, texniiçeske bolzorto dyyr ujalgatai.

Şanariiji şalgagşa kolxoo inspeektornyyd, kolxoozoi p leeninyyd ba aimagai ga tariaalangai tahaguudai MTS-uudai agronoomuud x zniivede lyşçeeni xelgiin namarai paar xaxalalgiin nariiji yder byri şalgaza b johotoi. Braak gargagşad zyb agroteexnikiiji xaza ruulagşadiiji xydee a arteeliiin ustaavai johoor x zee abxa xeregtei.

Kolxooz ba MTS byx staxaanovska xydelmeriiin xim hain ysloovi baigu yiledberiiin ynder pokazaa nuudiiji tuilaxiin tylee, xy meriiin erxim şanarai ty traktoriistnuud ba kolxoo guudai dunda socialiis so novaaniiiji ton yrgeneer geryylxe.

Manai respyyblikiin kolxoozuud ba MTS-uud xadaa, n vede lyşçeeni xelgiin ba marai paar xaxalalgiin pla ji erxim şanartaigaar x dyyrgexehee gadana, pla ylyybşelen dyyrgexe b ysloovitoi baina.

Xariuusalgata redaaktor R. BIMBAAJEV.

Адрес редакции: город Улан-Удэ, Центросоюзная 19. Телефоны редакции: Отв. редактора 3—44, отв. секретаря 3 — 23, сельхозотдела 7 — 55 и промотдела 5 — 07.

NAAK-ai tipograafi Glaviit 421